

Győri Ítéltábla
Gf.II.20.218/2017/6/I.

A Győri Ítéltábla a dr. Beregi Zoltán ügyvéd által képviselt felperesnek a Vigh, Vágó és Kemenes Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen karbantartási költség megfizetése iránt indított perében a Veszprémi Törvényszék 7.G.40.084/2015/32/I. számú ítélete ellen az alperes által 33. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán - a 2017. november 22-én megtartott tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 508.000 (ötszáznyolcezer) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 35.738.389 Ft-ot, és ennek 2015. június 18-ától a kifizetés napjáig terjedő időre járó, a régi Ptk. 301/A.§ (2) bekezdése szerinti késedelmi kamatát, 12.196 Ft behajtási költségátalányt, valamint 3.115.633 Ft perköltséget; ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Határozatának indokolásában megállapította, hogy a felek 2011. december 15-én kiserőmű villamos kapacitásainak hasznosítására irányuló szerződést (a továbbiakban: Szerződés) kötöttek határozott időtartamra, 2014. december 31-éig. A szerződés tárgya a felperes vagyonkezelésében álló, a ...i telephelyén található, két Jenbacher 310 típusú gázmotort (a továbbiakban: GM1 és GM2 gázmotorok) magában foglaló erőmű, melynek villamos kapacitásait kapacitásdíj megfizetése ellenében a felperes az alperes használatába adta. A Szerződés VIII. pontja értelmében a felek arról rendelkeztek, hogy a kiserőmű tervszerű, előírás szerinti időszakos és kötelező karbantartásainak elvégzéséről és a nem várt hibák elhárításáról az alperes köteles gondoskodni, a karbantartás és a hibaelhárítási költségek őt terhelik. A felek rögzítették, hogy a szerződés időtartama alatt esedékessé válik a gázmotorok tervszerű nagykarbantartása, melynek a GE Jenbacher gépkönyve szerinti minőségben történő szakszerű elvégzéséért és a költségek viseléséért az alperes felel; ennek költségkeretét 30.000.000 Ft + ÁFA összegben határozták meg. Rendelkeztek arról is, hogy a nagykarbantartások elvégzéséről, illetve annak tartalmi elemeiről és tételes költségkimutatásáról jegyzőkönyvet vesznek fel. Megállapodtak végül abban, hogy a Szerződés időtartamának lejártát megelőző 90 nappal a Szerződés további két évvel történő meghosszabbításáról tárgyalásokat folytatnak.

A felek 2012. március 23-án elvégezték a gázmotorok állapotfelmérését, és a Szerződést - a kiserőmű karbantartására vonatkozó megállapodást nem érintve - 2012. november 29-én és 2014. július 14-én módosították.

Az alperes a gázmotorok karbantartására a ... Kft.-vel keretszerződést kötött, a gázmotorok üzemszerű működőképességének fenntartásához szükséges javítás és karbantartási munkákat elvégeztette. A ... Kft. az alperes által esetileg megrendelt javítást végezte el, melyet karbantartási munkalapon dokumentált, feltüntetve az érintett motort, az elvégzett munkát és a felhasznált alkatrészeket.

Az alperes a GM2 gázmotoron 1.859.536 Ft költségű, a gázmotor 2013. végén esedékessé vált nagyrevízió során meghibásodás nélkül is elvégzendő javítási munkára adott megbízást. A GM1 gázmotor nagyrevíziója 2014. december 31-éig nem vált esedékessé.

A ... Kft. által adott árajánlatok alapján a két gázmotor nagyrevíziójának összköltsége megközelítette volna a 90.000.000 Ft-ot; az alperes a gázmotorok nagyrevízióját nem végeztette el. Az alperes ezt követően javaslatot tett a szerződés módosítására, mely szerint a teljes karbantartási költségnek az alperes általi viselését a felperes a szerződés futamidejének meghosszabbításával, vagy a költségek utólagos megtérítésével ellentételezné. A felek között ugyanakkor a szerződésmódosítás nem jött létre.

A felek 2015. február 19-én ún. megszüntető megállapodást (a továbbiakban: Megállapodás) kötöttek, és megállapították, hogy a Szerződés 2014. december 31-én megszűnt; a felek a szerződés időtartama alatt szolgáltatásaikat szerződésszerűen teljesítették. Kötelezettséget vállaltak arra, hogy a Megállapodás aláírásának napján újabb határozott időtartamú, 2016. december 31-éig tartó szerződést kötnek. A szerződés megszűnéséhez kapcsolódóan elszámoltak; az elszámolás és a teljesítési határidők a Megállapodás 1. számú mellékletét képezték. A Megállapodás II.4. pontja szerint az alperes nyilatkozott arról, hogy az 1. számú mellékletben meghatározott tartozáson felül a felperes felé további bruttó 38.100.000 Ft tartozása áll fenn. Vállalta, hogy 2015. március 6-áig megfizet a felperesnek 19.050.000 Ft-ot, 2015. márciusától decemberéig minden hónap 15-éig havi 1.143.000 Ft-ot. A felperes azt vállalta, hogy a részére megfizetett összegből az egyik gázmotor GE Jenbacher gépkönyve szerinti minőségben történő nagykarbantartást elvégzi, a másik gázmotor kapcsán pedig az üzembiztos működéshez szükséges karbantartásokat ugyancsak elvégzi, és legkésőbb 2015. december 31-éig a kiserőművet és annak valamennyi motorját üzemképes állapotba hozza. Az alperes vállalta, hogy e karbantartások elvégzése esetén a fennmaradó 7.620.000 Ft-ot egy összegben 2016. január 15-éig a felperesnek megfizeti. A Megállapodás szerint a karbantartási szolgáltatás költségéről a felperes a karbantartás végrehajtása után végszámlát állít ki, bruttó 38.100.000 Ft összegben. Az alperesnek a karbantartási költséget az előzetesen rögzített időpontokban a felperes által kiállított díjbekérők alapján kell megfizetnie. Kikötötték azt is, ha 2015. december 31-éig a nagykarbantartás nem kerül elvégzésre, úgy az alperes 2016. január 1-jétől mentesül a fennmaradó 7.620.000 Ft megfizetésének kötelezettsége alól. Ha pedig az alperes bármely részlet megfizetésével késedelembe esik, úgy az eredeti bruttó 38.100.000 Ft tartozásának még meg nem fizetett része egy összegben, a késedelem napjától számított nyolc napon belül külön felszólítás nélkül esedékessé válik.

A felperes módosított keresetében 35.738.389 Ft, és ennek 2015. március 9-étől a kifizetés napjáig terjedő időre járó késedelmi kamata, 12.196 Ft behajtási költségátalány és perköltsége megfizetésére kérte az alperest kötelezni. Abból indult ki, hogy az alperes vállalta, a gázmotorok

nagykarbantartását 30.000.000 Ft + ÁFA költségkeretben saját költségén elvégzi, aminek nem tett eleget. A Megállapodás II.4. pontjában azt rögzítették, hogy az alperes 38.100.000 Ft összegű elismert tartozását részletekben megfizeti, és ő maga ebből az összegből végzi el a karbantartásokat 2015. december 31-éig. Álláspontja szerint a megállapodásban írt nagykarbantartási költség megfizetésének nem volt feltétele az újabb két évre szóló hasznosítási szerződés megkötése, melyre azért nem került sor, mert annak feltételeiben nem tudtak megállapodni. Ennek célja egyébként az volt, hogy a felperes a nagykarbantartást az alperes által teljesített első részletből kezdje meg, majd a havonta fizetendő részletekből 2015. végére fejezze be. Utalt arra is, hogy bár az alperes jelezte, a két gázmotor nagykarbantartása a Szerződésben előírányzott keretből nem végezhető el, de nem tett javaslatot a költségekhez igazodóan elvégezhető nagykarbantartási munkákra. Álláspontja szerint a felek szerződéses akarata a GM2 gázmotor nagyrevíziójának elvégzésére irányult, amely a szerződés futamideje alatt vált esedékessé.

A felperes az érvényesíteni kívánt jogot elsődlegesen a tartozáselismerés, másodlagosan a késedelem szabályaiban jelölte meg azzal, hogy véleménye szerint a Szerződésre a régi Ptk., míg a Megállapodásra az új Ptk. rendelkezései irányadók.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. A Megállapodás II.4. pontjában foglalt nyilatkozata kizárólag az alapjogviszonyt további két évvel meghosszabbító szerződés okán vállalt kötelezettség, nem pedig tartozáselismerés. A Megállapodás alapján a felperest szerződéskötési kötelezettség terheli, melyet jogában állna a régi Ptk. 206. § (1) bekezdése alapján bírói úton kikényszeríteni. A felperes magatartása ellentétes a jóhiszeműségnek és a tisztességnek a régi Ptk. 4. § (1) bekezdésében írt követelményével, továbbá a régi Ptk. 277. § (4) bekezdése szerinti együttműködési kötelezettséggel is. Véleménye szerint a nagykarbantartási időintervallum elérése csupán várakozás volt a felek részéről, a Szerződésben foglalt karbantartási költség pedig egy maximális vállalási kötelezettség. 30.000.000 Ft + ÁFA költségkeret a nagykarbantartás elvégzésére nem lett volna elégséges, a Szerződés így lehetetlen szolgáltatásra irányult. Hivatkozott arra, hogy 7.469.781 Ft-ot fordított nagyrevízióra, valamint arra is, a szerződésben meghatározott eljárási rend szerinti jegyzőkönyv közös kidolgozását megelőzően őt fizetési kötelezettség nem terhelte, a nagykarbantartásnak a felperes kezdeményezésére kellett volna megtörténnie. Mivel a felperes a szerződés meghosszabbítására vonatkozó kötelezettségét megszegte, a megállapodásra követelést nem alapíthat. A Megállapodás aláírásakor a karbantartási költség megfizetését a Szerződés továbbvitele, a motorok működőképességének biztosítása érdekében vállalta. Annak tükrében, hogy a Megállapodásban csupán az egyik gázmotor nagykarbantartását vállalta volna elvégezni a Szerződés szerinti összegből, az is következik, hogy a Szerződésben foglalt vállalás lehetetlen szolgáltatásra irányult. Hivatkozott végül arra, hogy a Megállapodásban megfizetni vállalt összeg jogosultja nem a felperes, hanem a karbantartást végző vállalkozó lett volna.

Az alperes érvénytelenségi kifogást is előterjesztett, és kifejtette, hogy a felperes által tartozáselismerő nyilatkozatnak minősített jognyilatkozata a Ptk. 6:98. §-a szerint érvénytelen. A Szerződésben nagykarbantartás elvégzésére irányuló kötelezettséget, nem pedig a nagykarbantartás költségének megfizetését vállalta, melyhez képest a Megállapodás értelmében a karbantartási kötelezettség nem őt, hanem a felperest terheli, és meghatározták a felperes szolgáltatását is. A Megállapodásban nem vállalt egyoldalú jognyilatkozattal fizetési kötelezettséget, hanem a következő hasznosítási szerződés létrejöttének feltételével kötöttek szerződéses megállapodást. Ha az újabb hasznosítási szerződés létrejön, úgy hét év alatt mintegy 50.000.000 - 60.000.000 Ft nyereséghez jutott volna, ami fedezte volna az egyik gázmotor nagykarbantartásának költségét. Ennek elmaradásával az ő oldalán üzemi eredmény nem keletkezhett, így a felperes követelésével szemben nem áll a követelés arányosságát alátámasztó szolgáltatás, ekként a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás feltűnően értékaránytalan.

A törvényszék a Ptké. 50. § (1) bekezdése alapján a felek teljes jogviszonyára a régi Ptk. rendelkezéseit alkalmazta.

Álláspontja szerint az alperes jognyilatkozata annak alakiséga és tartalma szerint is megfelel a tartozáselismerésnek a régi Ptk. 242. § (2) bekezdésében foglalt törvényi kritériumainak. Nem értett egyet az alperessel abban sem, miszerint tartozáselismerő nyilatkozata feltételhez volna kötött. A megállapodás II.1. pontja a régi Ptk. 208. § (1) bekezdése szerinti előszerződés; a felek újabb határozott tartamú hasznosítási szerződés megkötésére vállaltak kötelezettséget. A Megállapodás II.4. pontjából kitűnik, a felek az előszerződés tárgyát képező újabb jogviszonyhoz illeszkedve vállalták kötelezettségeiket, azaz az alperes által elismert és megfizetni vállalt összegből a felperesnek a gázmotorok üzembiztos működését biztosító nagykarbantartási munkát kellett elvégeznie. A Megállapodás szövegezéséből a viszont nem tűnik ki, hogy a tartozáselismerés a régi Ptk. 228. § (1) bekezdése szerinti feltételhez kötött, és ... tanú vallomása sem volt alkalmas annak kétséget kizáró bizonyítására, hogy az alperes akarata feltételes tartozáselismerésre irányult. Meg kell különböztetni a tartozáselismerés feltételhez kötöttségét és az elismert tartozás teljesítésére vállalt kötelezettség feltételhez kötöttségét; a Megállapodás alapján pedig a tartozás utolsó 7.620.000 Ft összegű részlete valóban a karbantartások elvégzésének feltételével terheli az alperest, ez azonban a tartozáselismerő nyilatkozatot nem teszi feltételessé.

Az alperes érvénytelenségi kifogása kapcsán az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy a régi Ptk. 201. § (1) és (2) bekezdései szerinti, a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás közötti feltűnő értékaránytalanság, mint érvénytelenségi ok fogalmilag a visszterhes szerződéshez kapcsolódik. A tartozáselismerés azonban önmagában sem kötelezettséget, sem jogosultságot nem keletkeztet, annak kizárólagos joghatása a régi Ptk. 242. § (1) bekezdése értelmében az alapjogviszonyhoz kapcsolódó bizonyítási teher megfordulása. Ekként a tartozáselismerő nyilatkozat csak olyan okból lehet érvénytelen, mely fogalmilag kapcsolódhat az egyoldalú jognyilatkozathoz, de a természeténél fogva két jognyilatkozatot feltételező érvénytelenségi ok, vagy a szolgáltatást és az ellenszolgáltatást feltételező feltűnő értékaránytalanság a tartozáselismerés érvénytelenségének oka nem lehet.

Az elsőfokú bíróság szerint az alperes azt nem bizonyította, hogy tartozása nem áll fenn, vagy a szerződés érvénytelen. Alaptalanul hivatkozott arra, hogy a Szerződés VIII.3. pontja lehetetlen szolgáltatásra irányul, ezért semmis. Dr. ... igazságügyi szakértő véleménye alapján megállapította, hogy bár a nagyrevízió szerződésben meghatározott költségkeretéből mindkét gázmotor nagyrevíziójának elvégzése nem volt lehetséges, a szerződéskötéskor előre látható volt, hogy kizárólag a GM2 gázmotor nagyrevíziója válik annak időtartama alatt esedékessé. A felek szerződéses akarata tehát arra irányult, hogy az alperes e gázmotor nagyrevízióját végeztesse el, és annak költségét 30.000.000 Ft + ÁFA erejéig viseli; olyan peradat nem merült fel, mely e szolgáltatás lehetetlenségét támasztaná alá.

Az elsőfokú bíróság megítélése szerint az igazságügyi műszaki szakértői vélemény, valamint ... tanú vallomása együttesen azt bizonyítja, hogy az alperes a GM2 gázmotoron a nagyrevízió esedékessége körüli időszakban a nagyrevízió műszaki tartalmának is megfelelő munkát 1.859.536 Ft összegben végzett, amit a felperes is elismert.

A törvényszék kiemelte, hogy az alperest a Szerződés alapján nem fizetési kötelezettség, hanem nettó 30.000.000 Ft költségű nagyrevízió elvégzésének kötelezettsége terhelte, aminek nem tett eleget. Az alperes nem mentesül amiatt, mert a teljes nagyrevízió költsége a szerződésben meghatározott keretösszeget meghaladta volna. A nagyrevízió nem oszthatatlan szolgáltatás, az akár

részletekben elvégezhető munkafázisokból áll. Emiatt a szerződésszegés ténye és felróhatósága szempontjából irreleváns, hogy az alperes a Szerződés módosítását kezdeményezte, amit a felperes nem fogadott el. Az alperes a Megállapodás szerinti új szerződésre tekintettel vállalta 38.100.000 Ft költség megfizetését anélkül, hogy az általa elvégeztetett, a nagyrevízió műszaki tartalmának megfelelő javítás költségének figyelembevételét igényelte volna. A felek között ugyanakkor a kiserőmű hasznosítására vonatkozóan újabb szerződés nem jött létre, az alperes pedig a Megállapodás II.4. pontjában vállalt fizetési kötelezettségének nem tett eleget.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes ténylegesen a régi Ptk. 312. § (2) bekezdésén és 313. §-án alapulóan az alperes által el nem végzett nagyrevízió költségével azonosan kártérítést követelhet, tartozása pedig 28.140.464 Ft + ÁFA, mindösszesen 35.738.389 Ft.

Az a körülmény, hogy a megállapodásban foglalt előszerződés alapján a felek nem kötöttek újabb szerződést, az alperes szempontjából ugyan okafogyottá tette, de objektíve nem lehetetlenítette el a megállapodás szerinti teljesítést. Az alperes tévesen hivatkozott arra, hogy a Megállapodás értelmében őt terhelő kötelezettség jogosultja nem a felperes, hanem harmadik személy, ennek azonban nincs jelentősége, mert marasztalása a tartozáselismerésen és a Szerződésen alapul. Az alperesnek a jóhiszeműség és tisztesség, továbbá az együttműködési kötelezettség megsértésén alapuló védekezését az elsőfokú bíróság nem találta relevánsnak, mivel az alperes a perben nem érvényesített olyan igényt, melynek alapján e körülmények jelentőséggel bírtak volna.

Az elsőfokú bíróság a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját 2015. június 18-ában határozta meg, míg ezt meghaladóan a keresetet ebben a körben elutasította. Az alperest 1.500.000 Ft illeték és 1.615.633 Ft ügyvédi munkadíjból álló perköltség, mindösszesen 3.115.633 Ft megfizetésére kötelezte a felperesnek.

Az ítélet ellen az alperes fellebbezett; elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását, míg másodlagosan az ítélet megváltoztatását, és a kereseti kérelem teljes elutasítását kérte.

A felperes igényét „nagyrevíziós költség” jogcímen terjesztette elő, az elsőfokú bíróság pedig azt állapította meg, az alperes nem „nagyrevíziós költség” megfizetése, hanem a nagyrevízió elvégzésének kötelezettsége terhelte; erre figyelemmel a felperes követelésének jogcímét „kártérítésre” minősítette át. Az elsőfokú bíróság kötelezettsége lett volna, hogy felhívja a felperest, bizonyítsa, hogy a kártérítési felelősség feltételei konjunktívan fennállnak-e. Az elsőfokú bíróság csak akkor lett volna jogosult a téves jogcím megjelölése helyett más jogcímen a kereseti követelést megítélni, ha a felperes igazolja, hogy „kártérítési” követelése fennáll. Mivel erre nem került sor, az elsőfokú bíróság lényegesen és súlyosan megsértette a Pp. 3. § (2) bekezdésének, valamint 121. § (1) bekezdése c) és e) pontjait.

Az alperes álláspontja szerint a felperes nem bizonyította kár felmerülését, a felelősség megállapításához szükséges ok-okozati összefüggést az alperes magatartása és a kár bekövetkezése közötti ok-okozati összefüggést, s nem vonható következtetés felróható magatartására sem. Utalt arra, hogy kár mindaddig nem merülhet fel, amíg a felperes saját költségén a nagyjavítást el nem végzi, így kárának összege az ítéletben szereplő összeghez képest eltérő is lehet. A Megállapodás II.4. pontja alapján pedig 7.620.000 Ft összeg erejéig a Megállapodás mentesítette volna az összeg megfizetésének kötelezettsége alól őt.

A Megállapodás II.4. pontja alapján nem kétséges, hogy a felek az előszerződés tárgyát képező újabb jogviszonyra tekintettel vállalták kötelezettségeiket. A Megállapodás megszövegezéséből

kitűnik, hogy a tartozáselismerés a régi Ptk. 228. § (1) bekezdése szerinti feltételhez kötött volt. Sérelmezte azt is, hogy a bíróság az idézett jognyilatkozat értelmezésekor feltehető akaratát és az eset körülményeit nem vette figyelembe. ... tanú vallomása egyértelmű, hogy az alperes bruttó 38.100.000 Ft megfizetésére azzal a feltétellel vállalt kötelezettséget, hogy a felek az újabb szerződést megkötik.

Az alperes hangsúlyozta azt is, hogy a felek kétoldalú megállapodása nem értelmezhető az alperes egyoldalú tartozáselismerő nyilatkozataként. A nagykarbantartás költségének megfizetése előfeltételét képezte a felperes kötelezettségvállalásának teljesítése: új szerződés megkötése. Kötelezettségének a felperes nem tett eleget, ezzel megtévesztette őt. Mivel a régi Ptk. 242. § (1) bekezdése alapján semmis szerződésre alapítottan érvényes tartozáselismerő nyilatkozat nem tehető, ezért a keresetet el kellett volna utasítani. Arra tekintettel, hogy a felperes teljesítésének elmaradása „felborította” a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás egyensúlyának követelményét, az érvénytelenség körében tett kifogása helytálló.

Az alperes vitatta azt is, hogy a felek szerződési akarata a GM2 gázmotor nagyrevíziójának elvégzésére irányult volna. A kirendelt szakértő feladata az előreláthatóság megállapíthatóságának vizsgálatára nem terjedt ki. Jelentősége annak van, hogy a Szerződés VIII.3. pontja szerinti feladatot az abban meghatározott keretösszegeből nem lehetett elvégezni, ezért a szerződési kikötés lehetetlen szolgáltatás, semmis. Megjegyezte végül, hogy a szolgáltatást nem annak jellege, hanem maga a Megállapodás tette oszthatatlanná.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Hangsúlyozta, hogy a Megállapodás II.4. pontja értelmében az alperest már nem a nagykarbantartás elvégzése, hanem 38.100.000 forint pénzüsszeg részletekben való megfizetése terhelte. E pénzfizetési kötelezettsége pedig a Megállapodás II.4. pontján alapul, amely tartozáselismerő nyilatkozatot is tartalmaz.

A felperes előadta, hogy az alperest elsősorban tartozáselismerése, másodsorban szerződésszegésből származó késedelem alapján kérte marasztalni. A tartozáselismerés tekintetében a felperes (helyesen: az alperes) nem bizonyította, hogy tartozása nem áll fenn, miként azt sem, hogy a Megállapodás érvénytelen. Nem vitatta a szerződésszegés tényét, ezért a meg nem fizetett pénztartozás teljesítésére akár a kötelezeti késedelem, akár a teljesítés lehetetlenné válása, vagy megtagadása jogcímén mindenképpen köteles. A törvényszék helyesen állapította azt meg, hogy a szerződésszegésből származó kár összege megegyezett az alperes által vállalt fizetési kötelezettség mértékével, melyet az elismert beszámítási igény összegével kellett csökkenteni. A tartozáselismerő nyilatkozatnak, valamint az ott írt pénzfizetési kötelezettség teljesítésének nem volt feltétele a megállapodás II.1. pontja szerint újabb vállalkozási szerződés megkötése, és ez utóbbi rendelkezés nem is minősíthető előszerződésnek, ugyanis nem később megkötendő szerződésről, hanem a megszüntető megállapodással egy időben megkötendő szerződésről van szó.

A fellebbezés alaptalan.

Az ítéletábra mindenekelőtt azt rögzíti, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (3) bekezdése alapján kizárólag a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül, és nem érintette annak a keresetet elutasító rendelkezését.

Az ítéletábra az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást azzal egészíti ki, hogy a Megállapodás annak II.5. pontja értelmében megszüntet a felek közötti minden, azzal összefüggésben korábban keletkezett megállapodást, amely a Szerződés megszüntetésére vonatkozott, és helyébe jelen Megállapodás lép.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a fenti kiegészítéssel a per eldöntéséhez szükséges terjedelemben helyesen állapította meg, és érdemben az abból levont jogi következtetése is helyes.

Az ítéletábra kiemeli, miszerint a felperes „karbantartási költség”, vagy másképpen „nagyrevízió” költségeinek megfizetésére kérte az alperest kötelezni. A felek a régi Ptk.-ban nem nevesített atipikus (vegyes) szerződést kötöttek, melyben a használati elem dominált. A Szerződés VIII.3. pontja értelmében az alperes 30.000.000 forint + ÁFA költségkeret erejéig volt köteles a Szerződés időtartama alatt esedékessé váló tervszerű nagykarbantartást elvégezni; ez a szolgáltatás a felperes irányába praestare jellegű. A Megállapodásban a felek a felmerült vitás kérdéseket megegyezéssel rendezték, és a Szerződés szövegétől eltérően abban állapodtak meg, hogy az alperes 38.100.000 forint pénztartozás megfizetésére köteles; e kötelezettsége immár dare jellegű. A feleknek a régi Ptk. 319. § (1) bekezdésére is figyelemmel nem vitásan jogukban állt az alperes ellenszolgáltatását az egyébként már megszűnt szerződéshez kapcsolódó elszámolás keretében megváltoztatni, ezzel azonban a Megállapodás új kötelmet nem keletkeztetett. Az alperes pénzfizetési kötelezettségének nem tett eleget, így a régi Ptk. 298. § a) pontja szerint késedelembe esett, szerződésszegést követett el. Bár a kötelezetti késedelem következménye lehet - miként azt a régi Ptk. 299. § (1) bekezdése leszögezi - a késedelemből eredő kár megtérítése, azonban a jogosult változatlanul követelheti a teljesítést is [rég Ptk. 300. § (1) bekezdése]. Akkor, amikor a felperes „karbantartási költség” jogcímén terjesztett elő igényt, valójában arra kérte a bíróságot, hogy a szerződésszerű teljesítése szorítsa őt rá. Ekként tehát az elsőfokú bíróság a követelés jogcímét tévesen határozta meg kártérítésben, az a felperes által megjelölt jogcímen alapos, így a kártérítési felelősségnek a régi Ptk. 339. § (1) bekezdése szerinti konjunktív feltételeit sem kellett vizsgálni.

Az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy az alperes a Megállapodás II.4. pontjában tartozáselismerő nyilatkozatot tett. Azzal a nyilatkozatával ugyanis, hogy az 1. sz. mellékletben meghatározott tartozáson felül a felperes felé további bruttó 38.100.000 forint tartozása áll fenn, tartozását magyarázatot nem igénylő módon, kifejezetten és félreérthetetlenül ismerte el (EBH 2000.309.). A tartozáselismerés a tartozás jogcímét nem változtatja meg, nem hoz létre a korábbi jogalaptól független új kötelezettségvállalást; joghatása csupán az, hogy immár az elismerőt terheli annak bizonyítása, hogy tartozása nem áll fenn, bírósági úton nem érvényesíthető, vagy a szerződés érvénytelen (EBH 2001.411., EBH 2001.467.). Az adott esetben ugyanakkor az alperes a hivatkozott feltételek egyikét sem bizonyította, annak pedig nincs akadálya, hogy valamely kétoldalú megállapodásban az egyik fél egyoldalú nyilatkozatot is tegyen.

A másodfokú bíróság a törvényszékkal abban is egyetért, miszerint az alperes fizetési kötelezettsége nem függött attól, hogy a felek újabb két évi időtartamra, 2016.december 31-éig szerződést kötnek-e egymással. Az alperes előadása szerint általa elkészített Megállapodás ilyen kikötést nem tartalmaz, és ha a felek szándéka a feltételhez kötöttségre kiterjedt volna, úgy nem lett volna akadálya ennek rögzítésének. Ebben a vonatkozásban az elsőfokú bíróság helyesen értékelte ... tanú vallomását, amely nem alkalmas annak bizonyítására, hogy az alperes fizetési kötelezettsége a felek közötti új szerződés létrejöttétől függött volna. Mindemellett megjegyzendő az is, hogy az elsőfokú bíróság ... t, mint az alperes kereskedelmi és üzletfejlesztésért felelős ügyvezetőjét és igazgatóságának tagját hallgatta meg tanúként, ekként érdektelennek nem tekinthető.

Az ítélet tábla egyetértett az elsőfokú bíróságnak a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás feltűnő értékaránytalansága kapcsán kifejtett álláspontjával. Valamely érvénytelenségi oknak a szerződés megkötésekor kell fennállnia, jelen esetben pedig a felek kötelezettségeit a Szerződés határozta meg, és ebben a körben az alperes maga sem állította, hogy a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás feltűnően értékaránytalan. Az pedig pusztán az alperes egyoldalú várakozása volt, hogy a reményei szerint megkötendő új szerződés a karbantartás költségét kitermeli, ugyanakkor a fentebb írtak szerint fizetési kötelezettsége esedékességének új szerződés megkötése nem volt feltétele.

Az alperesnek a szolgáltatás lehetetlenségére, ekként a Szerződésnek a régi Ptk. 227.§ (2) bekezdése szerinti semmisségére vonatkozó előadása kapcsán a másodfokú bíróság megítélése szerint nem kétséges, a felek abból indultak ki, hogy a gázmotorok gépkönyve szerinti „nagyrevízió” mikor esedékes, és az a Szerződés eredeti időtartama alatt csak a GM2 gázmotor esetén vált esedékessé. Ha azonban a nagykarbantartás mindkét gázmotort érintette volna, az alperes nagykarbantartást (nagykarbantartásokat) így is csak a keretösszeg erejéig lett volna köteles elvégezni.

Mindezek miatt az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján az indoklás fentiek szerinti módosításával, illetve kiegészítésével helybenhagyta. Csupán utal arra, hogy a régi Ptk. 301/A. § (2) bekezdése alapján az alperesnek 35.738.389 forintot érintően annak 2015. június 18-ától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat hét százalékaival növelt összegét kell késedelmi kamatként megfizetnie.

Az ítélet tábla a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján kötelezte az eredménytelenül fellebbező alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 508.000 forint másodfokú perköltséget; ez az összeg a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének b) pontja, (5) és (6) bekezdései, továbbá 4/A. § (1) bekezdése szerint a kifejtett tevékenységgel arányosan meghatározott ügyvédi munkadíjat tartalmazza.

G y ő r, 2017. november 22.

Dr. Szalai György sk. a
tanács elnöke

Dr. Szabó Péter sk. előadó
bíró

Dr. Mészáros Zsolt sk. bíró

Az aláírásban akadályozott
Dr. Szabó Péter bíró helyett is:

Dr. Szalai György sk.
tanácselnök

A kiadmány hitelül
kiadó: